

IZVJEŠTAJ O DRŽAVNOM DUGU NA DAN 30.09.2021. GODINE

Ukupan državni dug (bez depozita), na dan 30.09.2021. godine, iznosio je 4.076,25 miliona eura, ili 83,51 % BDP-a¹. Ukupan državni dug sa depozitima, na dan 30.09.2021. godine iznosi 3.555,62 miliona eura ili 72,84% BDP-a.

Spoljni dug iznosio je 3.658,88 miliona eura, odnosno 74,96 % BDP-a, dok je unutrašnji dug iznosio 417,36 miliona eura, odnosno 8,55 % BDP-a. Depoziti na dan 30.09.2021. godine iznosili su 520,62 miliona eura, uključujući 38.447 unci zlata (čija je vrijednost 57,95 miliona eura) ili 10,67% BDP-a.

Tabela 1 Stanje duga u mil. eura

Kreditor	Stanje na dan 31.03.2021.	Stanje na dan 30.06.2021.	Stanje na dan 30.09.2021.
Međunarodna banka za obnovu i razvoj (IBRD)	186,09	185,06	186,97
Pariski klub Povjerilaca	66,46	66,24	62,62
Međunarodna Asocijacija za razvoj (IDA)	23,98	20,70	20,64
Evropska investiciona banka (EIB)	108,88	105,73	104,58
Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)	40,98	42,95	45,41
Banka za razvoj Savjeta Evrope (CEB)	30,38	29,84	59,84
Evropska Komisija	30,00	60,00	60,00
Njemačka banka za razvoj (KFW)	41,28	37,79	39,81
Mađarski zajam	1,22	1,07	0,59
Poljski zajam	4,15	3,80	3,80
Francuski kredit - NATIXIS	2,12	1,75	1,70
Credit Suisse Banka	42,11	30,00	30,00
Kineska Exim Banka	681,28 ²	688,09 ³	674,29 ⁴
Instituto del credito oficial (ICO) - Španski kredit	2,04	1,81	1,81
Austrijski kredit - Erste banka	0,33	0,33	0,00
EUROBOND	1.750,00	1.750,00	1.750,00
Banka Intesa	10,00	10,00	6,67
Sindicirani zajam-OTP -Erste Group-Zagrebačka banka	24,30	24,30	16,20
IFAD	3,11	2,95	2,95
Export Development Canada EDC - Helikopteri	14,81	13,65	13,46
HAPOALIM - oklopna vozila	6,03	3,92	3,92
Rapid Financing Instrument - MMF	73,13	72,62	73,61
Sindicirani zajam - PBG	250,00	250,00	250,00
Sindicirani zajam - PBG 2	250,00	250,00	250,00
Ukupno spoljni dug	3.642,68	3.652,60	3.658,88
Stara devizna štednja	10,33	10,33	10,29
Obaveze po osnovu obeštećenja	82,76	82,68	80,22
Kredit kod poslovnih banaka	163,21	150,18	145,71
Zaostale penzije	1,90	1,90	1,90

¹ Prema projekcijama Ministarstva finansija i socijalnog staranja, BDP za 2021. godinu iznosi 4.881,3 miliona eura

² Prema kursu na dan 31.03.2021. godine

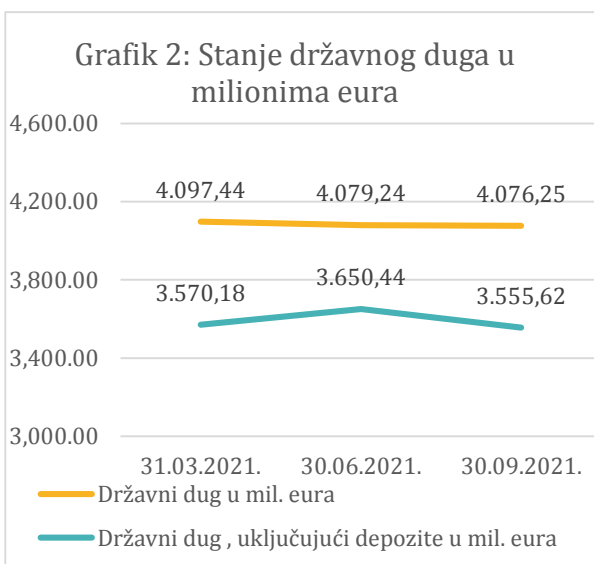
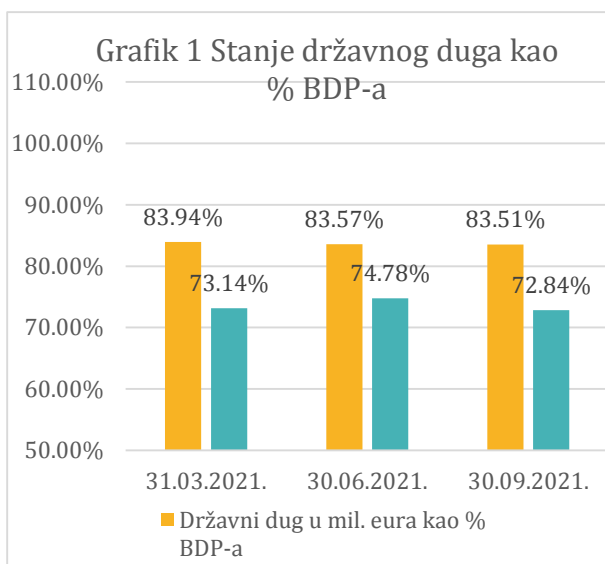
³ Prema kursu na dan 30.06.2021. godine

⁴ Imajući u vidu da je zaključena hedžing transakcija za kreditni aranžman sa Exim Kina bankom na period od 14 godina, sa obaveznim prekidom nakon 2 godine, od momenta realizacije transakcije do isteka druge godine stanje hedžovanog duga prema Exim Kina banci izražavaće se po ugovorenom kursu od EUR/USD 1,18, dok će se nehedžovani dio prikazivati po srednjem kursu CBCG na dan izvještavanja.

Državni zapisi	15,00	0,00	0,00
Domaće obveznice - GB24	92,44	92,44	92,44
Domaće obveznice - GB26	50,00	50,00	50,00
Pravna lica i privredna društva	39,12	39,11	36,81
Ukupno unutrašnji dug	454,76	426,63	417,36
UKUPNO DRŽAVNI DUG	4.097,44	4.079,24	4.076,25
Depoziti	527,26	428,81	520,62
UKUPNO DRŽAVNI DUG (uključujući depozite)	3.570,18	3.650,43	3.555,62

Tabela 2 Odnos državnog duga i BDP-a

	31.03.2021.	30.06.2021.	30.09.2021.
UKUPNO DRŽAVNI DUG / BDP	83.94%	83.57%	83.51%
UKUPNO DRŽAVNI DUG / BDP (uključujući depozite)	73.14%	74.78%	72.84%
STANJE UNUTRAŠNJEG DUGA KAO % BDP	9.32%	8.74%	8.55%
STANJE SPOLJNJEG DUGA KAO % BDP	74.63%	74.83%	74.96%
DEPOZITI KAO % BDP	10.80%	8.78%	10.67%

Tokom trećeg kvartala 2021. godine došlo je do smanjenja državnog duga u odnosu na drugi kvartal 2021. godine, prije svega usled redovne otplate domaćeg i ino duga.

U trećem kvartalu povučeno je ukupno 45,09 miliona eura, od čega se 30,00 miliona eura odnosi na povlačenje sredstava po CEB zajmu za podršku malim i srednjim preduzećima, 6,55 miliona eura⁵ (7,63 miliona USD) odnosi na povlačenje kreditnih sredstava za potrebe izgradnje prioritetne dionice Smokovac – Uvač – Mateševo. Za realizaciju projekata u oblasti komunalnih djelatnosti, energetske efikasnosti, razvoja poljoprivrede, reforme poreske administracije, unapređenja putne infrastrukture, nabavku vojne opreme i slično u toku trećeg kvartala 2021. godine povučeno je oko 8,54 miliona eura.

Tokom trećeg kvartala 2021. godine nije bilo zaključenja kreditnih aranžmana. Međutim, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja-MFSS je u toku trećeg kvartala 2021. godine sprovelo

⁵ Prema kursu na dan 30.09.2021. godine

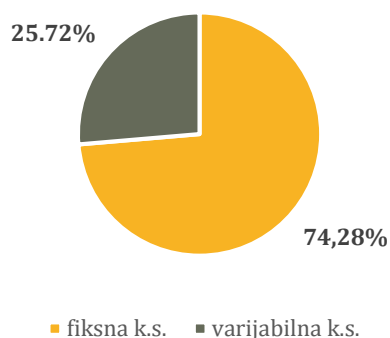
hedžing transakciju sa četiri renomirane svjetske banke, sa kojima je zaključen aranžman unakrsnog valutnog svopa vezano za kreditni aranžman sa Exim Kina bankom. Tom prilikom izvršena je konverzija dolarskog duga sa Exim Kina bankom, na dan realizacije transakcije, u iznosu od oko 818 miliona američkih dolara, prema ugovorenom kursu EUR/USD od oko 1,18, i dogovorena je fiksna prosječna ponderisana kamatna stopa od 0,88%.

Hedžing aranžman se realizuje tako što će se između banaka i MFSS vršiti razmjena gotovinskih tokova na način što će banke Ministarstvu finansija i socijalnog staranja dostavljati dolarski iznos glavnice i kamate, obračunate po stopi od 2%, prema amortizacionom planu koji MFSS ima sa Exim Kina bankom, dok će Crna Gora plaćati bankama glavnice kredita u eurima konvertovanu po ugovorenom kursu EUR/USD od 1,18, uvećanu za iznos eurske kamate obračunate na neizmireni dio eurskog duga po stopi od 0,88%. Pomenuti dolarski iznos će MFSS po prijemu prosleđivati Exim Kina banci u skladu sa dinamikom otplate originalnog kredita. Navedeni hedžing aranžman uticao je na poboljšanje valutne strukture državnog duga tako što je udio duga u eurima porastao sa 80,38% državnog duga, koliko je iznosio na kraju drugog kvartala 2021. godine, na 97,08% koliko iznosi na kraju trećeg kvartala.

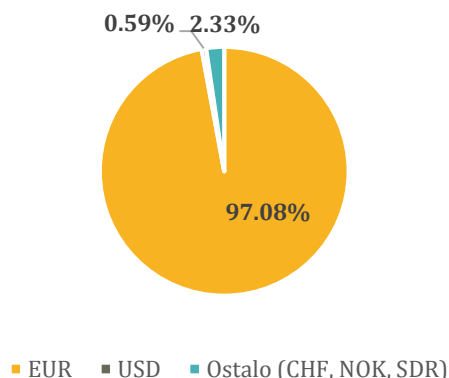
Navedeni hedžing aranžman zaključen na period od 14 godina, sa obaveznim prekidom nakon dvije godine, kada će se MFSS i banke, kao ugovorne strane, dogovoriti o nastavku ili prekidu transakcije. U skladu sa tim, stanje duga prema Exim Kina banci će se tokom trajanja hedžing aranžmana prikazovati u eurskoj protivvrijednosti prema kursu EUR/USD ugovorenom u hedžing aranžmanu.

Tokom trećeg kvartala 2021. godine, izvršena je otplata državnog duga po osnovu glavnice, u ukupnom iznosu od 49,67 miliona eura, od čega se 4,46 miliona eura odnosilo na otplatu duga rezidentima, dok je otplata duga nerezidentima iznosila 45,21 miliona eura. U istom periodu otplaćena je i kamata u iznosu od 19,71 miliona eura, od čega otplata domaće kamate iznosi 0,84 miliona eura, dok otplata ino kamate iznosi 18,87 miliona eura.

Grafik 3 Kamatna struktura državnog duga (30.09.2021.)

Grafik 4 Valutna struktura državnog duga (30.09.2021.)

**Grafik 5 Odnos spoljnog i
domaćeg duga (30.09.2021.)**

